

Talousarvioraami (kehys) 2023 ja talousarvion laadintaohjeet

KH 26.09.2022 § 161
751/02.02.00/2021

Voimassa olevan kuntastrategian mukaan vuosien 2022 - 2026 tavoitteena on tasapainossa oleva kuntatalous. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää toimintatulojen kasvattamista ja toimintakulujen hillintää. Kuntastrategiassa todetaan myös, että kunnan tuloveroprosentin ja kiinteistöveron tasoa ei tulisi lähivuosina nostaa.

Kuntastrategian mukaan maksuja ja taksoja tulee nostaa vuosina 2022-2026 niin, että niillä voitaisiin kattaa pääosin niiden kohteena olevista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset tai kustannuksille yleisesti hyväksytyt omavastuuosuudet.

Vuoden 2023 raamiehdotuksessa on otettu huomioon hyvinvointialueiden aloittaminen 1.1.2023 ja sen vaikutukset kunnan talouteen. Raamiehdotukseen on myös lisätty taulukon oikeaan reunaan uusi sarake, mistä ilmenee raamin vertailukelpoinen muutos edellisen vuoden muutettuun talousarvioon.

Vuoden 2023 raamiehdotuksessa toimintatuottojen määrä on noin 4,4 % - yksikköä kuluvaan vuoteen verrattuna. Syynä tähän on hyvinvointialueille siirtyvät sote-palvelujen toimintatuotot. Toimintatuottojen vertailukelpoinen kasvu on raamiehdotuksessa maltillinen 1,5 %, missä on otettu huomioon muun muassa lainsäädännön vaikutukset kunnan tulokertymään, siltä osin kuin ne ovat tiedossa.

Vuoden 2023 raamiehdotuksessa käyttötalousmenojen vertailukelpoinen kasvu on 3,0 % muutetun vuoden 2022 talousarvion tasoon verrattuna. Ottaen huomioon tiedossa olevat kustannuspaineet vuodelle 2022, menojen raami on tiukka ja siihen pääseminen edellyttää toimintojen ja toimintatapojen kriittistä tarkastelua ja niihin liittyviä tehostamistoimenpiteitä.

Kunnan verotulojen ennakoitaan laskevan noin 3,9 miljoonaa euroa kunnallisveroprosentin ja yhteisöveron kuntaosuuden lakisääteisen leikkauksen vuoksi. Nämä leikkaukset perustuvat hyvinvointialueiden rahoitukseen. Verotuloarvio perustuu kiinteistöverotulojen osalta nykyisiin kiinteistöveroprosentteihin.

Valtionosuudet ovat vuonna 2023 yhteensä -157.000 euroa. Määrä tulee tarkentumaan vasta joulukuun lopulla. Negatiivinen osuus valtionosuudesta tullaan kuittaamaan kunnalta pois kunnalle maksettavista kotikuntakorvauksista.

Talousarviolainaa joudutaan todennäköisesti nostamaan vuonna 2023. Sen tarkempi tarve selviää talousarvioprosessin kuluessa. Siihen keskeisesti vaikuttaa vuoden 2023 investointitaso.

Viime vuoden tilinpäätös oli alijäämäinen. Samoin kuluvan vuoden muutettu talousarvio on yli 1,5 milj. euroa alijäämäinen. Sen sijaan kunnan käyttötalouden toteuma heinäkuun lopun tilanteessa on selvästi ylijäämäinen. Sote-kulujen kehityksellä on kunnan talouden toteutumisen osalta kuluvana vuonna ratkaiseva merkitys. Edellytykset muutettua

talousarviota parempaan tilinpäätökseen ovat olemassa. Kunnan taloudellinen tilanne on viime vuosina vaihdellut voimakkaasti. Kunnan talouden pitäminen hallinnassa ja alijäämäkehityksen oikaiseminen vaatii merkittäviä menojen leikkauksia, ja tulopohjan vahvistamista. Menosäästöä on hieman saatavissa kunnan järjestämien palvelujen laskemisella lakisääteiselle minimitasolle. Tämä toimenpide ei kuitenkaan yksistään riitä kunnan käyttötalouden saamiseksi tasapainoon.

Osana käyttötalouden tasapainottamista on nettoinvestointien määrää tarkasteltava kriittisesti ja investointitaso on pidettävä vuoden 2022 talousarvion tasolla eli alle 400.000 eurossa.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 044 7209047
Kj:n päätösehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy ehdotetun raamin (kehyksen) vuoden 2023 talousarvion perustaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.